

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน
จัดการเรียนรู้ร่วมกับการสอนแบบบรรยายในวิชากฎหมายอาญา 1*

THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT USING A FLIPPED
CLASSROOM MODEL TO MANAGE LEARNING IN CONJUNCTION WITH
LECTURE-BASED TEACHING IN CRIMINAL LAW 1

อุมพร ภาพแสน, อุษณีย์ ตันสูงเนิน

Umaporn Kalasaen, Ussanee Tunsungnai

คณะสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ประเทศไทย

Faculty of Interdisciplinary Studies, Khon Kaen University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: kalasaen@kku.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนและหลังใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการสอนแบบบรรยาย 2) พัฒนาการจัดการเรียนรู้รูปแบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการสอนแบบบรรยาย และ 3) ประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการสอนแบบบรรยาย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชากฎหมายอาญา 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 44 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม แบบแผนการวิจัยดำเนินการทดลองแบบกลุ่มเดียว วัดผลสอบก่อนและหลังการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแผนการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวิชากฎหมายอาญา 1 โดยใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับการสอนบรรยาย แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนในวิชาหลักกฎหมายอาญา 1 และแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน โดยใช้สถิติทดสอบที แบบกลุ่มไม่เป็นอิสระต่อกัน

*Received: 1 April 2025; Revised: 10 July 2025; Accepted: 23 July 2025

ผลวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับการการสอนบรรยายในวิชากฎหมายอาญา 1 จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการสอนบรรยายในระดับมาก

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ห้องเรียนกลับด้าน, การสอนแบบบรรยาย

Abstract

This research article aims to 1) compare the academic achievement of students before and after using the flipped classroom model combined with lecture-based teaching, 2) develop the learning management of the flipped classroom model combined with lecture-based teaching, and 3) to evaluate students' satisfaction with the teaching and learning management using the flipped classroom model combined with lecture teaching. The target group for this research is second-year undergraduate law students enrolled in Criminal Law 1, Semester 1, Academic Year 2023, totaling 44 students, selected through cluster random sampling. The research design involves a one-group pretest-posttest design, and the research instruments include a learning plan and learning activity management in Criminal Law 1 using the flipped classroom model combined with lecture teaching, a pretest and posttest achievement test in Criminal Law 1, and a student satisfaction assessment regarding the learning activities. Data analysis is conducted using mean, standard deviation (S.D.), and comparison of pretest and posttest achievement differences using an independent samples t-test.

The study found that the comparison of students' academic performance after using the flipped classroom model combined with lectures in Criminal Law 1 showed that post-test scores were significantly higher than pre-test scores at the 0.05 level. Additionally, students' satisfaction with the teaching management using the flipped classroom model combined with lectures was at a high level.

Keywords: Academic achievement, flipped classroom, lecture-based teaching

บทนำ

ปัจจุบันเป็นยุคที่มีความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและการพัฒนาในหลายด้าน การเรียนรู้ในเรื่องใหม่และสิ่งต่าง ๆ จึงมีมากขึ้นตามมา การปรับเปลี่ยนและพัฒนาตามยุคตามสมัยจึงมีความสำคัญเพิ่มขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์ของสังคมในยุคนี้ สถาบันการศึกษาจึงต้องเผชิญกับภารกิจในการสร้างแนวทางการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพให้ทันสมัย ผู้สอนต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิต ซึ่งเป็นทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญคือทักษะการเรียนรู้ (Learning Skills) อันทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เด็กมีความรู้ ความสามารถ และการเปลี่ยนแปลงนี้ เป็นผลจากการปฏิรูปการศึกษาและการเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ที่สนับสนุนการเรียนรู้ รวมถึงการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมที่มีการแข่งขันสูงในปัจจุบัน ดังนั้น การเสริมสร้างองค์ความรู้ (Content Knowledge), ทักษะเฉพาะทาง (Specific Skills), ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (Expertise) และสมรรถนะในการรู้เท่าทัน (Literacy) จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้เรียนต้องพัฒนา เพื่อให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน, 2560)

เพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสม การจัดการเรียนในรูปแบบเดิมที่เป็นการสอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว ผู้เรียนเป็นผู้รับอย่างเดียว จึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตามโลกปัจจุบันที่เจริญขึ้น ซึ่งวิธีการสอนแบบดั้งเดิมที่มีศูนย์กลางอยู่ที่การบรรยายของผู้สอนเพียงอย่างเดียว จึงไม่เพียงพอสำหรับการเรียนการสอน การปรับเปลี่ยนการสอนเป็นแบบพลิกด้านหรือรูปแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่ง เนื่องจากว่ารูปแบบการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านนั้น มีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องและจำเป็นต้องอาศัยเทคนิคการสอน และรูปแบบการจัดการบนสื่ออินเทอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพ และตอบสนองกับผู้เรียน รวมทั้งเหมาะสมกับบริบททางสังคม และความสามารถในการเข้าถึงของผู้เรียนด้วย โดยผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกให้ความช่วยเหลือ โดยนักเรียนกลับไปทบทวนทำความเข้าใจและทำแบบฝึกหัดที่บ้าน (Bergmann, J., & Sams, A, 2012) ซึ่งในปัจจุบันมีผู้พัฒนาบทเรียนแบบห้องเรียนกลับด้านด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

เทคโนโลยีพอดแคสต์ ซึ่งเป็นสื่อหนึ่งที่แพร่หลายในการนำมาจัดการเรียนรู้ เป็นการถ่ายทอดเนื้อหา และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผลผ่านตัวอักษรภาพนิ่ง ผสมผสานกับการ ใช้ภาพเคลื่อนไหว วิดีทัศน์และเสียง โดยอาศัยเทคโนโลยีของอินเทอร์เน็ตในการถ่ายทอด (วิจารณ์ พานิช, 2556) ช่วยลดข้อจำกัดทางด้านเวลาและสถานที่ในการเรียนรู้ เป็นรูปแบบที่มีความยืดหยุ่นมาก ขึ้น ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกศึกษาในหัวข้อตามที่ตนเองมีความสนใจ หรือเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อการ พัฒนาตนเองและสามารถจัดตารางเวลาในการศึกษาได้ด้วยตนเองอย่างเต็มที่ โดยสามารถเลือกเวลาที่ เหมาะสม และสิ่งนี้เปิดโอกาสให้สามารถศึกษาได้ในทุกที่ตามที่ตนเองต้องการ ไม่ว่าจะเป็นที่บ้าน ห้องสมุด หรือสถานที่อื่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการ เรียนรู้ตามระดับความสามารถและการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล ซึ่งทำให้ได้รับประสบการณ์การศึกษาที่มี ประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะตนได้ดียิ่งขึ้น (ผดุง เพชรสุข, 2566)

ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนรายวิชาหลักกฎหมายอาญา 1 หลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชา นิติศาสตร์ คณะสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน คือ ผู้เรียนมีความสนใจกับเทคโนโลยีมากเกินไป และมีการนำอุปกรณ์เทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาในชั้นเรียน ด้วย ทำให้ผู้เรียนไม่มีสมาธิและไม่สามารถจดจ่อกับเนื้อหาการเรียน หรือการบรรยายที่ผู้สอนได้บรรยาย เพียงอย่างเดียวในแบบเดิมได้ การทำความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่สำคัญของการเรียนมีความลดน้อยลง ซึ่งเพื่อเป็นการแก้ปัญหาและปรับวิกฤตให้เป็นโอกาส ในด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน และการจัดการเรียน การสอนของผู้สอนเอง ให้ทันกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป และเป็นการปรับตัวให้เข้ากับผู้เรียนในยุค สมัยใหม่ ที่สนใจในเรื่องของเทคโนโลยีเป็นอย่างมาก และต้องตอบสนองต่อการสื่อสารที่รวดเร็ว ผู้สอน จึงปรับเปลี่ยนการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน แบบใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ เรียนการสอน และการดำเนินกิจกรรม ไว้ในระบบบนสื่ออินเทอร์เน็ต ให้นักศึกษาได้มีโอกาสได้เรียนรู้ มากขึ้น พร้อมทั้งมีการบรรยายในชั้นเรียนร่วมด้วย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ปรับเปลี่ยนกระบวนการสอน ซึ่งเป็นการใช้กระบวนการรูปแบบห้องเรียน กลับด้าน (Flipped Classroom) ร่วมกับการบรรยายในชั้นเรียน เพื่อให้กระบวนการจัดการเรียนรู้ของ ผู้เรียน เกิดผลลัพธ์เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทางที่พัฒนาขึ้น และมีความพึงพอใจของผู้เรียนที่ มีต่อการจัดการเรียนการสอนในวิชากฎหมายอาญา 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ก่อนและหลังใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ร่วมกับการสอนแบบบรรยาย
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ร่วมกับการสอนแบบบรรยาย

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในวิชากฎหมายอาญา 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้หลังใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ร่วมกับการสอนแบบบรรยาย สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ โดยมีผลการเรียนที่ดีขึ้นและความพึงพอใจของผู้เรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้หลังใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ร่วมกับการสอนแบบบรรยายอยู่ในระดับมาก

ทบทวนวรรณกรรม

พนธ์ศักดิ์ พลสารัมย์ แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนของไทย กำลังประสบปัญหาวิกฤติซึ่งจะต้องเร่งแก้ไข หรือดำเนินการปฏิรูปการเรียนการสอนและการเรียนรู้อย่างเร่งด่วน ต้องดำเนินการทั้งด้านผู้เรียน ผู้สอน วิธีการเรียนการสอน หลักสูตร ผู้บริหาร สภาพแวดล้อม และการบริหารจัดการการเรียนการสอน เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตและคุณภาพของการเรียนรู้ (พนธ์ศักดิ์ พลสารัมย์, 2543)

ดวงเนตร ธรรมกุล และคณะ แสดงให้เห็นว่า การเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านเป็นแนวทางการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้อันพึงประสงค์ ด้วยหลักการ 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) พิจารณาเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อใช้การเรียนรู้ผ่านอุปกรณ์สื่อสาร 2) ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการสื่อสาร เพื่อตอบข้อสงสัย ตั้งคำถาม หรือแจ้งให้ผู้เรียนสืบค้นในเรื่องที่ต้องการ และ 3) ใช้เวลาในห้องเรียน ส่งเสริมความเข้าใจผ่านกิจกรรม การอภิปราย วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ และอธิบายสาระสำคัญเพิ่มเติม ผู้สอนใช้องค์ประกอบ 4 ด้าน หมุนเวียนเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง คือ 1) การกำหนดยุทธวิธีเพิ่มพูนประสบการณ์ ครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะวิธีการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนผ่านเกม สถานการณ์จำลอง สื่อปฏิสัมพันธ์ การทดลอง หรือการวิจัย 2) การสืบค้นเพื่อให้เกิดมโนทัศน์รวบยอด ครูสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลที่ทันสมัยและน่าเชื่อถือ 3) การสร้างองค์ความรู้ที่มี

ความหมาย ผู้เรียนเป็นผู้บูรณาการสร้างทักษะองค์ความรู้จากสื่อที่ได้รับจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผ่านการสะท้อนคิดและการชี้แนะ และ 4) การสาธิตและประยุกต์ใช้ ผู้สอนสามารถสร้างสรรค์และส่งเสริมการเรียนรู้ โดยใช้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีตอบสนองกับผู้เรียนได้มากยิ่งขึ้น (ดวงเนตร ธรรมกุลและคณะ, 2566)

กรวรรณ สืบสมและนพรัตน์ หมีพลัด แสดงให้เห็นว่า ผลการหาประสิทธิภาพของสื่อที่พัฒนาจากแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .90 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่มีความเชื่อมั่นสูง และจากการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในระดับมาก เพราะผู้เรียนสามารถรังสรรค์ชิ้นงานผ่านวิธีการเรียนรู้แบบโครงการ รวมทั้งสามารถพูดคุยหรือสอบถามครูผู้สอนได้เมื่อมีปัญหาในการเรียน (กรวรรณ สืบสมและนพรัตน์ หมีพลัด, 2560)

นิลุบล ทองชัย แสดงให้เห็นว่า การใช้สื่อการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของผู้เรียนในระดับสูง เนื่องจากการเรียนในรูปแบบนี้ ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้สึกพึงพอใจจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน โดยเฉพาะในการพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบห้องเรียนกลับด้าน ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกมีอิสระในการคิดและออกแบบโครงงานของตัวเอง โดยไม่ต้องมีครูหรืออาจารย์คอยกำกับตลอดเวลา นอกจากนี้ การเรียนออนไลน์ยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานได้จากทุกที่ที่มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ทำให้สามารถเรียนรู้และทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะและความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นอิสระมากขึ้น (นิลุบล ทองชัย, 2564)

ฐานิตา ลิ้มวงศ์ และยุพาภรณ์ แสงฤทธิ์ แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เป็นแนวทางการศึกษาที่สอดคล้องกับแนวคิดของการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 การศึกษารูปแบบนี้ไม่เพียงแต่เน้นการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมเท่านั้น แต่ยังขยายขอบเขตไปถึงทักษะสารสนเทศ ทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยี ตลอดจนทักษะชีวิตและอาชีพ บทบาทของผู้สอนจะเปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือผู้สอนไม่ได้ทำหน้าที่เพียงแค่ถ่ายทอดความรู้ แต่ยังต้องดำเนินบทบาทในฐานะผู้ออกแบบการเรียนการสอน โดยวางแผนกิจกรรมที่สนับสนุนการเรียนรู้ รวมถึงการให้คำแนะนำและการอำนวยความสะดวกในการศึกษาของผู้เรียนผ่านการลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งการที่ผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน ที่มีการใช้เทคโนโลยีและสื่อ

สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ และแก้ปัญหา ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับการพัฒนาตนเองในยุคปัจจุบัน (ฐานิตา ลีม่วงศ์ และ ยุพารณ แสงฤทธิ์, 2562)

รัฐสภา จุริมาศ และประภากร วงศ์ใหญ่ แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทาง (Flipped Classroom) เป็นหนึ่งในกลวิธีที่มีประสิทธิภาพในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ รูปแบบการเรียนรู้ดังกล่าวทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงทั้งด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ ซึ่งในกระบวนการนี้ผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการออกแบบกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ด้วยตนเอง ควรมีการวางแผนด้านเวลาและกิจกรรมอย่างดี เพื่อให้กระบวนการเรียนรู้เป็นไปอย่างราบรื่นและต่อเนื่อง ส่งผลให้ห้องเรียนเป็นพื้นที่สำหรับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อภิปราย และปฏิบัติจริง เพื่อนำประสบการณ์และความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาเองมาประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (รัฐสภา จุริมาศและประภากร วงศ์ใหญ่, 2565)

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย เรื่องการใช้รูปแบบห้องเรียนกลับทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชากฎหมายอาญา 1 สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งดำเนินการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว ตามแบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและหลัง (One-Group Pretest-Posttest Design) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ รูปแบบ Flipped Classroom และ e-learning

1.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการทำวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 44 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชากฎหมายอาญา 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2.2 ตัวแปรที่ใช้ศึกษา

2.2.1 ตัวแปรต้น คือวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ร่วมกับการสอนแบบบรรยาย

2.2.2 ตัวแปรตาม คือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ร่วมกับการสอนแบบบรรยาย และความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแผนการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวิชาหลักกฎหมายมหาชน โดยใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ร่วมกับการสอนแบบบรรยายกฎหมายอาญา 1 แบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ในวิชากฎหมายอาญา 1 และแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ร่วมกับการสอนแบบบรรยาย โดยการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการทดลอง ดังนี้

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ ด้วยรูปแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ในวิชากฎหมายอาญา 1 ผู้เรียนเข้าไปศึกษาเนื้อหา แผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ การจัดบนระบบ e-learning ซึ่งผู้วิจัยกำหนดประเด็นกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ แล้วทำแบบทดสอบ (ใบงาน) และนำเสนอเพื่อรับคำแนะนำจากผู้สอน ร่วมกับกิจกรรมในห้องเรียนและการบรรยายในชั้นเรียน

3.2 แบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ร่วมกับการบรรยายในวิชากฎหมายอาญา 1

3.3 แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ร่วมกับการบรรยายในวิชากฎหมายอาญา 1

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โดยใช้ระยะเวลาในการทดลองทั้งสิ้น 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยการทดลองใช้ แผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการวัดประเมินผลการเรียนรู้บนระบบ e-learning ด้วยรูปแบบ

ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ในวิชากฎหมายอาญา 1 กับประชากรทั้งหมด และเลือกเก็บข้อมูลเฉพาะกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) และในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนําแบบทดสอบใบงานตามแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนได้ตอบ และส่งคำตอบของแบบทดสอบเข้าไปในระบบอีเลิร์นนิ่ง ตามที่ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการไว้ จากนั้น ผู้วิจัยนำแบบทดสอบไปตรวจ แล้วบันทึกผลคะแนนการทดสอบเก็บไว้เป็นคะแนนทดสอบก่อนเรียน เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบกับแบบทดสอบ เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ในงานวิจัยนี้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยใช้สถิติทดสอบ t-test Dependent จะแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

4.2.1 ด้านการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ที่เรียนด้วยรูปแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ร่วมกับการสอนแบบบรรยายในวิชากฎหมายอาญา 1

4.2.2 ด้านการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนเรียนด้วยรูปแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ร่วมกับการสอนแบบบรรยายในวิชากฎหมายอาญา 1

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้านจัดการเรียนรู้ ร่วมกับการสอนแบบบรรยายในวิชากฎหมายอาญา 1 ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอผลการศึกษาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตามระเบียบวิธีการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ โดยมีรายละเอียดนำเสนอทีละประเด็น ดังนี้

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ก่อนและหลังใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ร่วมกับการสอนแบบบรรยาย

ตาราง ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

คะแนน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ก่อนเรียน	40	33.5	2.7
หลังเรียน	40	38.1	1.4

จากตารางพบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง โดยทดสอบหาความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังเรียน ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ร่วมกับการสอนแบบบรรยาย พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนมีค่าน้อยกว่าคะแนนหลังเรียน แสดงให้เห็นว่า ผลการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ร่วมกับการสอนแบบบรรยาย

ตาราง การประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ร่วมกับการสอนแบบบรรยาย

ลำดับ	รายการที่ประเมิน	ความพึงพอใจ N=44	ระดับ
1.	ผู้เรียนได้รับการชี้แจงเกี่ยวกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของรายวิชา	4.26	มาก
2.	เนื้อหาสอดคล้องกับบทเรียน	4.08	มาก
3.	สามารถทบทวนบทเรียนได้	4.08	มาก
4.	คำอธิบายตัวอย่างชัดเจน ง่ายต่อการฝึกตอบข้อกฎหมาย	4.26	มาก
5.	มีโอกาสดูซักถาม และได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ผู้สอน	4.11	มาก
6.	ได้รับการเรียนรู้จากสื่อ ของผู้สอนที่เข้าใจง่าย	4.05	มาก
7.	มีกิจกรรมปฏิบัติจริง หรือแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ร่วมกันในการเรียนรายวิชา	4	มาก
8.	มีกิจกรรม แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกห้องเรียน	4.14	มาก

9.	ได้เรียนรู้ผ่านระบบอีเลิร์นนิง หรือใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้	4.08	มาก
10.	ผู้เรียนได้รับการสะท้อนผลการเรียนรู้ของตนเองในระหว่างเรียน	4.23	มาก
		4.13	มาก

จากตาราง การวิเคราะห์ ความคิดเห็นความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ร่วมกับการสอนแบบบรรยาย พบว่าความพึงพอใจของภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$) = 4.13

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้านจัดการเรียนรู้ร่วมกับการสอนแบบบรรยายในวิชากฎหมายอาญา 1 ผู้วิจัยสามารถทำการวิเคราะห์พร้อมอภิปรายผล ดังนี้

1. จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา โดยใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้านจัดการเรียนรู้ ร่วมกับการสอนแบบบรรยายในวิชากฎหมายอาญา 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน มีความแตกต่างกัน โดยผู้เรียนมีผลการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้ อาจเกิดจากการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน แบบห้องเรียนกลับด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง ความสามารถหรือความสำเร็จที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้น ในด้านพุทธิพิสัย (ความรู้), จิตพิสัย (ทัศนคติ) และทักษะพิสัย หรือทักษะที่สามารถนำไปใช้ได้จริง (ปราณี กองจินดา, 2549)

2. การความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ร่วมกับการสอนแบบบรรยายในวิชากฎหมายอาญา 1 พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเกิดจากการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนแบบ ห้องเรียนกลับด้าน สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้ และเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน (กรวรรณ สืบสมและนพรัตน์ หมีพลัด, 2560) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ

นิลบล ทองชัย ที่กล่าวว่า การใช้สื่อการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจของผู้เรียนในระดับสูง เนื่องจากการเรียนในรูปแบบนี้ ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้สึกพึงพอใจจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน โดยเฉพาะในการพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบห้องเรียนกลับด้าน ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกมีอิสระในการคิดและออกแบบโครงงานของตนเอง โดยไม่ต้องมีครูหรืออาจารย์คอยกำกับตลอดเวลา (นิลบล ทองชัย, 2564) นอกจากนี้ การเรียนออนไลน์ยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานได้จากทุกที่ที่มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ทำให้สามารถเรียนรู้และทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะและความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นอิสระมากขึ้น และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่หมายถึงระดับหรือขอบเขตของความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการที่นักเรียนได้เข้าร่วมกระบวนการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา ความสำเร็จนี้สามารถวัดได้จากผลการเรียน คะแนนสอบ การประเมินต่าง ๆ หรือการบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการเรียนการสอน นอกจากนี้ ยังอาจพิจารณาจากพัฒนาการในด้านอื่น ๆ เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น หรือการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง (พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข, 2548)

สรุปผลวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลวิจัย

การจัดกิจกรรมการเรียนโดยใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน จัดการเรียนรู้ร่วมกับการสอนแบบบรรยาย ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาดีขึ้น และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษาที่จะต้องปรับเปลี่ยนตามยุคสมัยใหม่ ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาโดยใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้านจัดการเรียนรู้ร่วมกับการสอนแบบบรรยายในวิชากฎหมายอาญา 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่วางไว้ คือ นักศึกษาที่เรียนรู้จากแผนกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านจัดการเรียนรู้ร่วมกับการสอนแบบบรรยายในวิชากฎหมายอาญา 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ร่วมกับการสอนแบบบรรยายในวิชากฎหมายอาญา 1 พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$) = 4.13 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า ผู้เรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านจัดการเรียนรู้ ร่วมกับการสอนแบบบรรยายในวิชากฎหมายอาญา 1 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. การเตรียมการจัดการเรียนการสอน ในด้านของผู้สอนนั้น ควรมีการเตรียมความพร้อมพอสมควร เพราะเนื่องจากเนื้อหาและกิจกรรมนั้น อาจใช้เวลามากจนเกินไป จะทำให้ผู้เรียนมีเวลาที่จะเรียนรู้หรือทบทวนเนื้อหาได้น้อยลง
2. ผู้เรียนควรต้องเตรียมตัวในเรื่องของความพร้อมของเทคโนโลยีการเรียนการสอน เพราะรูปแบบการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านนั้น จะต้องใช้เทคโนโลยีเข้ามาร่วมด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กรวรรณ สืบสมและนพรัตน์ หมีพลัด. (2560). การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped classroom) ด้วยการบูรณาการการเรียนการสอนรายวิชาเทคโนโลยี มัลติมีเดียผ่าน Google Classroom. *วารสารวิชาการ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยฉบับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี*, 6(2), 118-127.
- ชนสิทธิ์ สิทธิ์สูงเนิน. (2560). ห้องเรียนกลับด้าน: ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(2), 171-182.
- ฐานิตา ลิ้มวงศ์ และ ยุพาภรณ์ แสงฤทธิ์. (2562). ห้องเรียนกลับด้าน: การเรียนรู้แนวใหม่สำหรับศตวรรษที่ 21. *วารสาร Mahidol R2R e-Journal*, 6(2), 9-17.
- ดวงเนตร ธรรมกุลและคณะ. (2566). การใช้ห้องเรียนกลับด้านพัฒนาผลการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน: บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน. *The Journal of Boromarjonani College of Nursing, Suphanburi*, (6)2, 5-13.
- นิลุบล ทองชัย. (2558). การประยุกต์ใช้สื่อการเรียนออนไลน์ เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ ในการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ สำนักวิทยบริการคอมพิวเตอร์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. เรียกใช้เมื่อ 3 กรกฎาคม 2564 จาก http://202.44.34.144/nccitedoc/admin/nccit_files/NCCIT-20150810153241.pdf.
- ปราณี กองจินดา. (2549). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนคณิตศาสตร์และทักษะการคิดเลขในใจของนักเรียนที่ได้รับการสอนตาม รูปแบบซิปปาโดยใช้แบบฝึกหัดที่เน้นทักษะ การคิด

- เลขในใจกับนักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้คู่มือครู. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน*. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ผดุง เพชรสุข. (2566). สมรรถนะในการวางแผนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และความพึงพอใจ โดยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา สาขามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์*, 17(3), 83-99.
- พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย. (2543). การปฏิรูปการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา:การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข. (2548). *ทักษะ 5C เพื่อพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- รัฐสภา จุริมาศและประภากร วงศ์ใหญ่. (2565). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา กฎหมายว่าด้วยทรัพย์สินของนิสิตหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped classroom). *วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และนวัตกรรม มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์*, 1(1), 106-115.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *ครูเพื่อศิษย์สร้างห้องเรียนกลับทาง*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- Bergmann, J., & Sams, A. (2012). *Flip your classroom: Reach every student in every class every day*. Eugene, OR: International Society for Technology in Education.